

„Az elmúlt nyolc-tíz év munkája van benne ebben a díjban”

Pedagógusnap alkalmából a győri Bercsényi Miklós Közlekedési és Sportiskola emlékérmét vehette át Kiss Mária, a MÁV Pályaorientáció és toborzás szervezetének vezetője. Az intézményigazgató, Németh Zsolt szerint kollégánk meghatározó munkát végzett a képzés működtetésében, irányításában, koordinálásában, messzemenően figyelve a tanulók és az iskola érdekeire és a vállalat igényeire. A vasút egyedülálló világa – jó érzékkel prezentálva – életre szóló élményt jelenthet, és oldhatatlan kötődést teremthet meg az erre fókuszáló gyermekek szívében, ezért is éreztük úgy, hogy szükségszerű bemutatni azt a több éve tartó, folyamatos munkát, amely e kitüntetés mögött húzódik. Kiss Máriával Benke Máté beszélgett.

Kérlek, mesélj a MÁV és az oktatási intézmény kapcsolatáról, amelynek minőségi fenntartásában jelentős szerepet vállalsz, és amiért végső soron a Bercsényi-emlékérmét is kaptad.

A MÁV-nak számos partneriskolája van a középfokú képzésben, ezek jellemzően technikumok, amelyek az ötéves képzés végén az érettségi mellett technikus végzettséget is adnak. Az intézmények sajátossága, hogy klasszikus vasutasszakmákat lehet bennük tanulni. A Bercsényiben például vasútforgalmi szolgálattevő és közlekedésautomatikai technikus képzésekben vehetnek részt a diákok. Korábban – a szakképzés átalakítását megelőzően – létezett egy olyan gyakorlat, hogy a csekély diákszámot produkáló képzéseket megszüntették. Mivel a vasúti szakmák rétegszakmánának mondhatók, így nem volt olyan magas a jelentkezők száma, hogy a fenntartónak megérje a képzéseket elindítani. Volt olyan időszak, amikor kérdéses volt, hogy lehet-e ennek a stratégiailag fontos

együttműködésnek folytatása. Azt biztosan tudtuk, hogy a gyerekek nagyon elhivatottak, általában kicsi koruk óta élnek-halnak a vasúttal, tehát nekünk egy nagyon értékes csapatot jelentenek a szakmai utánpótlás szempontjából. A Bercsényi most nyugdíjba vonuló igazgatójával, Németh Zsolttal – aki ezt a díjat alapította – közösen lobbiztunk a döntéshozás valamennyi szintjén, hogy ezek a képzések megmaradhassanak az iskolarendszerben.

A feladataid elvégzése közben mindig a szemed előtt lebeg, hogy az oktatás fejlesztésével a jövőért dolgozol? Van benned ezzel kapcsolatban valamiféle küldetésstudat?

Abszolút. Azt gondolom, hogy az oktatás stratégiai kérdés nemzetgazdasági szinten is, nemcsak egy vállalat szempontjából. A demográfiai és munkaerőpiaci folyamatok is abba az irányba hatnak, hogy a vállalatok egyre inkább érdekelték abban, hogy

stratégiai együttműködéseket alakítsanak ki az oktatási intézményekkel, ezért foglalkozunk a középiskolásokon túl a felsőoktatásban tanulókkal is. Mindkét esetben a hangsúly a dualitáson van. Ennek a képzési formának az a lényege, hogy a középiskolás tanulók, illetve az egyetemi hallgatók már a tanulmányaik alatt munkaszerződéses kapcsolatba kerülnek a vállalattal, így megismerik a szervezetet, a majdani munkaköri feladataikat, és persze építik a kapcsolati hálójukat. A szakmai ismereteik elsajátításában kollégáink támogatják őket szakoktatóként, illetve mentorként. Lényeges, hogy a duális képzésben végző fiatalok vállalatba integrálása minden esetben rövidebb és hatékonyabb folyamat, mint az „utcáról” felvettek esetében tapasztalható. Elmondható, hogy mára a diplomás utánpótlás gerincét a duális hallgatóink adják.

„Az oktatásba fektetett munka eredményei mindig hosszú távon mutatkoznak meg, ez hosszútávúfutás.”

Volt már szerencsém a Bercsényiben tanuló diákokkal is beszélgetni, mindannyian elismerően nyilatkoztak a MÁV és az iskola között kialakult együttműködéséről. Minek köszönhető, hogy ilyen magas színvonalon tudjátok kiszolgálni a gyermekek érdeklődését?

Azt gondolom, hogy ez nagyon nagy mértékben a kollégáink érdeme. Azoké, akik szerepet vállalnak az oktatásban. Az ő szakmaiságuk, motiváltságuk, elhivatottságuk az, ami a gyerekeket megragadja. A tanulók érzik, hogy törődnek velük, figyelnek rájuk, támogatják őket. Ebben a területi humán partnerszervezeteknek is nagy szerepe van, hiszen napi szinten ők menedzselik az iskolai kapcsolatokat.

Említetted a munkaszerződést és a vállalatba integrálás korai megkezdését. Ha jól értem, a duális képzésben részt vevő diákoknak egy teljes pályáivet tud mutatni a vállalat?

Ez így van. Mivel egyre több egyetemmel van „duális” együttműködésünk, differenciált lehetőségeket tudunk kínálni a fiataloknak. Csatlakozhatnak hozzánk technikus végzettséggel, de folytathatják a tanulmányaikat a felsőoktatásban duális hallgatóként.

Mennyi ideig tartott, amíg eljutottatok ideig? Milyen típusú munkát kellett elvégeznetek ahhoz, hogy megkezdődhessen az oktatási intézményekkel a közös munka?

Ez egy közös tanulási folyamat. Az intézményi kapcsolataink hosszú múltra tekintenek vissza. Az igazi fordulópontot a szakképzés átalakítása, az új szakképzési törvény jelentette. Az új rendszer egyrészt rugalmasabb, másrészt sokkal szorosabb együttműködést követel meg az iskola és a vállalat között. Már a képzési programot is közösen kell kialakítani, és az abban vállalt szakmai oktatásért a vállalat felelősséggel tartozik.

A duális képzés egyik alappillére, hogy a gyermekek az elméleti tudás megszerzése mellett gyakorlati tapasztalatot is szereznek – ebben az esetben közvetlenül a vasúti dolgozóktól. Mennyire kiterjedt ez a hálózat, illetve nehéz volt-e bevonni a végeken szolgálatot teljesítő kollégákat a „szakoktatói” szerepkörökbe?

Az iskolák elhelyezkedése determinálja, hogy hol kell kollégákat bevonnunk. A területi igazgatóságok szakmai vezetése nagyon komolyan veszi ezt a feladatot, és arra törekszik, hogy a kollégák minél szélesebb körét bevonja az oktatásba, hiszen így az egy szakemberre jutó terhelés csökkenthető. Az a cél legegyszerűbben, hogy „kitermeljék” a szakmájuk utánpótlását. A sikerek és a pozitív visszajelzések pedig megerősítik őket.

Mitől érzed versenyképesnek vagy példaértékűnek ezt a MÁV-os modellt, amelyet kialakítottatok?

Ez a modell nem a MÁV-é, hanem a szakképzési rendszer sajátossága, viszont ha arra vagy kíváncsi, hogy miért tartom sikeresnek a munkánkat, akkor azt mondanám, hogy a kialakított rendszer komplexitása miatt. Gondolj csak bele: kiépítjük a kapcsolatokat, az iskolákban fenntartjuk vagy elindítjuk a vasúti képzést, de hogy lesz azon gyerek? Nagyon nagy hangsúlyt fektetünk a pályaorientációra, számos országos és iskolai rendezvényen veszünk részt, saját pályaorientációs nyílt napokat szervezünk. A célunk, hogy minél több, iskolaválasztás előtt álló diákot megszólítsunk, hogy lássák, értsék, hogy mi minden várja őket a vasútnál. Azt is muszáj elmondanom, hogy a területi humán partnereknek is jelentős szerepe van abban, hogy ezek a fiatalok végül nagy kedvvel kötnék velünk szerződést. Figyelnek rájuk, végigkísérik a tanulmányaikat, kijárnak az iskolákba, szülői értekezleteket tartanak, információt adnak a vizsgákról, tanulmányokról, a jövőbeni lehetőségeikről. Talán mindezeken is köszönhető, hogy a középfokú képzésben részt vevő végzősök körülbelül 60%-a jellemzően a MÁV-nál vagy a csoporton belül helyezkedik el.

Szeretél az elmúlt években saját pozitív élményeket is közvetlenül a gyermekektől?

Természetesen igen. Minden évben személyesen találkozom több diákkal, a felsőoktatásban tanulókkal pedig egyértelműen közvetlen és jó a kapcsolat. A minap az egyetemi kiválasztáson a csapatomat dicsérték, hogy milyen figyelemmel fordultak feléjük, és hogy oldott hangulatban jó élményeket szereztek. Többször előfordult már, hogy a középiskolában megismert arcok az egyetemi duális képzéseinken folytatták tanulmányaikat. A standoknál is szép számmal akadnak visszajárók. Ezek a gyermekek sok esetben még bátorítalanok, nem mernek kérdezni, de látom, hogy MÁV-os pólóban érkeznek, vagy ott lóg a nyakukban egy logózott kulcstartó pánt. Ilyenkor már tudom, hogy nagy az esély arra, hogy viszontlátjuk egymást.

Benke Máté

